Orędownik Wrzesiński

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych — Nakładem i drukiem A. Prądzyńskiego we Wrześni Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzyński we Wrześni Administracja: ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 389

Abonament: na poczcie: miesięcznie —,96 zł, kwartalnie 2,88 zł, wekspedycji: mies. 90 gr, kwart. 2,70 zł - Ogłoszenia: za miejsce 1-łam. 1 milim. w wyż 5 grosze przyjmuje administracja większe dwa dni, mniejsze do godz. 9 dzień przed ukazaniem się numeru - Telef. № 389

№ 107 | Września, wtorek dnia 15 września 1925 | Rok VII

Święto Bolesława Chrobrego.

Dnia 12. bm. odbyła się w Gnieźnie podniosła uroczystość upamiętnienia 900-nej rocznicy koronacji Bolesława Chrobrego. Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem w prastarej Katedrze gnieźnieńskiej celebrowanem przez ks. biskupa Laubitza. Podniosłe kazanie wygłosił ks. kanonik Lisiecki.

Po nabożeństwie dostojni goście wraz z duchowieństwem udali się pod prowizoryczny pomnik Bolesława Chrobrego. Obszerny plac przepełniały tłumy publiczności. Przewodniczący komitetu budowy pomnika, ks. biskup Laubitz, wyjaśnił, dlaczego właśnie pod Katedrą gnieźnieńską powinien stanąć pomnik na cześć króla Bolesława Chrobrego.

Następnie Prezydent Wojciechowski wraz z otoczeniem udał się na otwarcie Wystawy Rolniczo-Przemysłowo-Rzemieślniczej i po przemówieniu przewodniczącego Komitetu dokonał tradycyjnego aktu przecięcia wstęgi. Wystawa zgromadziła przedewszystkiem eksponaty przemysłu średniego, który właśnie w Wielkopolsce doszedł do znacznego rozkwitu. Szczególnie wyróżniał się dział rolniczy oraz przemysł spożywczy.

Po zwiedzeniu Wystawy dostojnicy byli przyjmowani obiadem przez miasto. Na toasty odpowiedział Prezydent Wojciechowski. Stwierdził on pracowitość obywateli miasta Gniezna na polu wytwórczości rodzimej, podkreślił przywiązanie do ziemi ojczystej, którego nie zdołała germanizacja osłabić i zachęcał do dalszej pracy w odbudowaniu miasta i kraju.

Uroczystość, jaką obchodziło tego dnia miasto Gniezno, miała niewątpliwie znaczenie polityczne nietylko dla Wielkopolski ale i całej Polski. We wszystkich przemówieniach podkreślano doniosłą polityczną rolę dziejową Bolesława Chrobrego, która powinna być wzorem dla dzisiejszej Polski.

Premjer o sytuacji

Na posiedzeniu Komisji Skarb. Budż. Senatu w dniu 10. bm. prezes Rady Min. Grabski wygłosił dłuższe expose na temat obecnej sytuacji finansowo-gospodarczej. Według sprawozdań prasy warszawskiej premjer m. in. zaznaczył:

Chcąc opracować metody działania, należy zbadać przyczyny zła. Takich przyczyn było dużo. Zerwane stosunki z Niemcami nie były przyczyną najważniejszą, ale niewątpliwie dużą rolę odegrały. Pozatem na spadek złotego wpłynął zły bilans handlowy. Np. mąki sprowadziliśmy zadużo i stworzyliśmy niepotrzebną nadwyżkę w stosunku do naszych potrzeb. Wskutek złego bilansu handlowego, zapas walutowy się zmniejszył i trzeba było ograniczyć pokrywanie zapotrzebowania walutowego. Eksport nasz na zerwaniu z Niemcami niewiele ucierpiał, natomiast ucierpiał import. Zerwanie z Niemcami na przyszłość nie będzie dla nas groźne, aczkolwiek życzyć sobie należy porozumienia.

W razie trwania stosunków w stanie obecnym, będziemy musieli sobie jakoś dawać radę. Inne przyczyny obecnej sytuacji leżą w nas samych. Jeżeli chodzi o przeszłość, to najbardziej zaszkodził nam nieurodzaj. Nie trzeba się jednak łudzić, aby urodzaje tegoroczne miały wszystko naprawić. Nie można przedewszystkiem określić, jaką cyfrą walutową wyrazi się nadwyżka zbiorów. Ceny bowiem dyktują rynki zagraniczne. Te ceny zresztą nie są zbyt niskie, a nawet są lepsze niż 2 lata temu.

Przechodząc do sprawy środków obrotowych pan premjer zaznaczył, że mamy ich więcej, niż w roku zeszłym, a jednak narzekamy, że zbyt mało. Działa tutaj przyzwyczajenie z okresu inflacji. Dalej zadużo jest konsumpcji kredytu na przedmioty zbytku, a nie na inwestycje. Rząd ma zamiar udzielania kredytów krótko-terminowych. Sytuacja obecna dotychczas na budżecie się nie odbiła, a więc wszystko jest w porządku.

W zakończeniu premjer Grabski oświadczył, iż politykę naszą musimy prowadzić pod kątem dobrego kursu złotego. Niedomagania walutowe skończą się nieprędko.

Rozwój Lotnictwa po wojnie światowej.

Jak szybko i olbrzymie rozwinęła się i postąpiła budowa samolotów, które krótko jeszcze przed wojną ledwo, że minuty tylko w powietrzu utrzymać się mogły, widzimy z następujących cyfr:

Piechota francuska liczyła w połowie 1915 r. — 1.526,000 ludzi, w październiku 1918 r. — 851.000 to jest o połowę mniej.

Wojska lotnicze liczyły w połowie r. 1924 — 4.000 ludzi, z tego 200 pilotów, zaś w październiku 1918 r. — 150.000 z tego 16.000 pilotów, a więc 80 razy więcej.

Piechota została zastąpiona przez lotnictwo.

W r. 1914 wyruszyła armja francuska na wojnę mając niewiele więcej jak 100 samolotów.

W r. 1918 posiadała Francja 11.836 aparatów, z tego 4 000 na froncie, 3 200 na tyłach frontu, resztę w kraju.

Wytwórczość Francji w roku 1914 wynosiła 50 aparatów rocznie podczas kiedy w roku 1918 aż 2860 miesięcznie.

W r. 1914 — 107 silników rocznie, a w roku 1918 — 4.500 silników miesięcznie.

Niemcy rozpoczynają wojnę z 218 samolotami, a w dniu zakończenia wojny posiadała 5.000 samolotów.

W czasie wojny wybudowano samolotów od 1914 do 1918 roku.

Francja	67.982
Anglja	50.000
Ameryka	11.227
Niemcy	47.637
razem:	176.846

Jeżeli doliczymy samoloty wyprodukowane w tymże czasie we Włoszech, Austrji i Rosji dojdziemy do cyfry 250.000 samolotów, które czynne były w czasie wojny światowej. Podobnie sytuacja przedstawia się i w innych państwach wojujących np. Niemcy w 1918 r., posiadają 180 fabryk lotniczych ze 100.000 robotników produkcja miesięczna wynosi 2 000 samolotów i 2.500 silników.

Największa wysokość którą dotąd osiągnięto wynosi 12.000 metrów, a szybkość 500 kilometrów na godzinę.

Najdłuższy lot bez lądowania wynosi 36 godzin a największa odległość przeszło 4.000 kilometrów.

Również i co do rozmiarów samolotów i siły lotników ogromne poczyniono postępy. Poniżej przytoczono charakterystyczne cechy najnowszych statków powietrznych, stanowią wyborny temat dla najdalej idących przypuszczeń. Już w roku 1920 firma „Cabrom" zbudowała samolot ogólnej mocy 3.200 M. K. zabierający 1.000 kg. ładunku obliczony na 100 ludzi załogi i pasażerów. Gondola posiada specjalne urządzenie dla umieszczenia 8 morskich min Whitehedóa oraz 8 ciężkich bomb. Amerykańskie Stany Zjednoczone posiadają wodnopłatowiec ogólnej mocy 2.600 M. K. o szybkości 170 klm. na godzinę. Zabiera 15 tys. kg. ładunku. Załoga 16 ludzi. Uzbrojenie: 1 armata, 8 karabinów maszynowych, 3.200 klg. bomb. Promień działania 4 700 kilometrów.

Niemiecka firma „Junkers", pracująca w Ameryce pod pseudonimem „Larseu" zbudowała samolot metalowy spancerzony o szybkości 232 klm. na godzinę, uzbrojony w 30 karabinów maszynowych, z których każdy daje 2000 strzałów na minutę. Służy dla niszczenia celów, zauważonych na ziemi.

Angielska firma „Wickers" zbudowała samolot mocy 4.800 M. K. obliczony na 130 osób. Posiada 16 sypialnych przedziałów, jadalnię, czytelnię, toaletę i dwa korytarze, elekrtyczne ogrzewanie i oświetlenie.

W Niemczech buduje się samolot obliczony na 500 pasażerów. Licząc średnią wagę człowieka 75 kg. wypadałoby, że przekształcony na samolot wojskowy mógłby zabrać 37.500 klg. bomb.

Lotników dzieli się na awjację cywilną i wojskową.

O wschodnie układy rozjemcze:

„N. Freie Presse" donosi z Genewy: Rokowania w sprawie współudziału ministr. spraw zagr. Polski i Czechosłowacji w konferencji ministrów spraw zagranicznych, co do paktu bezpieczeństwa, doprowadziły do porozumienia pomiędzy ministrami mocarstw zachodnich a ministrami Skrzyńskim i Beneszem. Według tego porozumienia, obaj ci ministrowie spraw zagr. będą brali udział w owej konferencji ministrów, jeżeli na porządku dziennym znajdować się będą szczególnie interesujące ich kwestje wschodnich układów rozjemczych.

Prasa berlińska zdradza żywe niezadowolenie z powodu udziału Polski i Czechosłowacji w Konferencji. „Berl. Tageblatt" pisze: W ciągu dni ostatnich sytuacja rządu niemieckiego nie polepszyła się bynajmniej, ponieważ jak przedtem już ostrzegaliśmy, Polska i Czechosłowacja uzyskały udział w konferencji. Wprawdzie udział ten jest poniekąd ograniczony formułą, że będą one miały głos tylko w sprawach, obchodzących te państwa bezpośrednio, jednakże sam fakt ich obecności bynajmniej nie sprzyja rzeczowości dyskusji na konferencji.

Odroczenie rokowań z Niemcami

Rokowania handlowe polsko-niemieckie mają być przesunięte na dzień 25. bm. Przesunięcie terminu ma nastąpić celem osiągnęcia realniejszych i bardziej konkretnych rezultatów nieoficjalnej wymiany zdań z Niemcami. Ta przedwstępna wymiana zdań jest grą na dalszą zwłokę i na wytworzenie trudności.

Niemieckie baloniki próbne w Genewie

Genewa, 10. 9. Wobec pogłosek, szerzonych przez rzymską „Tribune" o porozumieniu Mussoliniego z Niemcami, obejmującem poparcie żądań niemieckich w sprawie rewizji zachodnich granic Polski, korespondent PAT. zwrócił się do wicemin. spraw zagr., delegata włoskiego w Lidze Narodów, Dino Grandiego, z zapytaniem o prawdziwości tych pogłosek. Wicemin. Grandi zaprzeczył jak najkategoryczniej tej pogłosce, stwierdzając, że żadnych rokowań nie prowadził i że niema jakiegokolwiek porozumienia. Na zapytanie, czy wicemin. udziela upoważnienia do zaprzeczenia tej pogłosce w jego imieniu, wicemin. odpowiedział: „Upoważniam Pana do kategorycznego zaprzeczenia w moim imieniu".

- Kronika -

Września, dnia 14 września 1925 r.

Kalendarz rzymsko-katolicki:
dzisiaj: Podw. Krz., jutro: M. B. Bol.

* **Z honorami wojskowymi** przy dźwiękach żałobnego marsza orkiestry 68 pp. odprowadziła w piątek rodzina oraz licznie zebrana publiczność zwłoki **śp. L. Szablikowskiego** na miejsce wiecznego spoczynku. Sześćdziesiąt dwa lata temu śp. Ludw. przekroczył jako dwudziestokilkoletni młodzieniec z oddziałem powstańczym, który zbierał się w okolicy Wrześni, byłą granicę prusko-rosyjską pod Strzałkowem, aby złączyć się z większym oddziałem operującym już w lasach przygranicznych. Spełnił chlubnie swój obowiązek jako Polak-obywatel. Niechaj ziemia którą tak ukochał i w której obronie dobrowolnie i ochoczo w najtrudniejszych warunkach stanął, lekką mu będzie.

* **Aparat Fahrman 18.** pasażerskiej linji lotniczej Poznań—Warszawa musiał z powodu defektu motorowego lądować wieczorem z piątku na sobotę na ściernisku za wieżą wodociągową miejską pod Wrześnią. Pasażerowie pojechali w dalszą drogę koleją — aeroplan odwieziono następnego dnia również koleją do Poznania.

* **Wielkie nieszczęście automobilowe pod Wrześnią.** W niedzielę wiecz. przy mijaniu się na szosie gnieźnieńskiej pod pomnikiem sokołowskim rozbił pociąg biegnący z Poznania do Strzałkowa tylną część automobilu „Fiat" na którym znajdowało się towarzystwo złożone z sześciu osób, jadące z wystawy gnieźnieńskiej do Pleszewa. Dotkliwie poturbowanym został p. Kazimierz Swierkowski, właściciel fabryki wyrobów papierniczych w Pleszewie. Przywołany lekarz p. Dr. Krzyżagórski odwiózł ciężko rannego do szpitala w Poznaniu. Resztę gości udało się autem pana Gawlaka do Pleszewa.

* **Dyrekcja Gimnazjum Państw.** donosi, że na mocy rozporządzenia Kuratorjum Okręgu Szkolnego w Poznaniu obowiązani są uczniowie wszelkie wypracowania pisemne przedkładać do przeglądu rodzicom względnie nadzorom domowym, a nadto prace ocenione niedostatecznie winni uczniowie przedstawić tymże czynnikom do podpisu. Tak rodzicom jak i nadzorom po za podpisami nie wolno w zeszycie czynić żadnych uwag ani dopisków i to pod rygorem ewentualnych następstw sądowo karalnych.

* **Konferencje wywiadowcze** w sprawie postępów, w nauce, zachowaniu się oraz pilności uczniów odbędą się w bieżącym tercjale każdorazowo od godz. 3—4 popoł. w następujące dnie: w październiku 15 i 29-go, w listopadzie 12 i 26-go. Godziny przyjęć wychowawców klasowych, poda dyrekcja osobno do wiadomości.

* **Nadużywa się** i wykorzystuje najlepsze pomysły służące wzniosłym celom społecznym dla osobistych zysków. Jednym z takich wyzyskiwanych pomysłów to nasze znane „Telegramy narodowe", stworzono je na to aby w czasie najgwałtowniejszego ucisku niemieckiego zastąpiły telegram rządowy niemiecki. Dochód przeznaczono na Towarzystwo Czytelni Ludowych w Poznaniu.

Z czasem wykorzystali ludzie nieuczciwi dobry pomysł i sprzedawali swe własne wyroby jako telegram T. Cz. L. biorąc cały zysk do kieszeni.

Czasy się zasadniczo zmieniły, mamy własną pocztę i własny telegram i winniśmy je intensywnie popierać.

Telegramy narodowe są dzisiaj li tylko źródłem dochodu T. Cz. L. Obowiązkiem każdego dobrze myślącego obywatela jest w razie potrzeby żądać w księgarni lub składzie papieru li tylko Telegramów narodowych T. Cz. L. w Poznaniu.

* **Przytrzymanego w okolicy** Środy umysłowo chorego człowieka rozpoznano. Jest nim niejakiś Wincenty Banaszak, pochodzący z Szymborza, pow. wrzesiński.

* **Konwersacja Pożyczek Państwowych.** W numerze 90 Dziennika Ustaw ogłoszona została ustawa, uzupełniająca rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. marca 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu pożyczek oraz z konwersacji tych pożyczek. Mocą tej ustawy termin konwersacji asygnat z roku 1918 krótko- i długoterminowej pożyczki państwowej z roku 1920 oraz świadectw tymczasowych tych pożyczek przedłuża się do 31. grudnia r. b.

Nadto pierwonabywcy pożyczek, którzy wykażą się odpowiedniemi dokumentami, że asygnaty i obligacje nabyli w terminie do dnia 1 grudnia 1920 roku otrzymują możność skonwertowania asygnat według wyższej skali, wyszczególnionej w ustawie. Obligacje, za które pierwonabywcy płacili należności w złocie lub walutach pełnowartościowych, przerachowane będą w stosunku do rzeczywistej wartości wpłaconego złota i dewiz pełnowartościowych. Zgłoszenia do konwersji dodatkowej przyjmowane będą w ciągu 6 miesięcy od czasu wejścia nowej ustawy w życie. Wszelkie zgłoszenia mają być załatwione w ciągu jednego roku, przyczem do rozpatrzenia zgłoszeń o konwersję dodatkową

powołana będzie osobna komisja, złożona z przewodniczącego i 4 członków, mianowanych przez ministra skarbu. Podania o konwersję dodatkową wraz z wymaganemi dokumentami składać należy bezpośrednio do Urzędu Pożyczek Państwowych, Warszawa, Senatorska 29.

* **Majętność Poklatki**, położona w powiecie średzkim będzie z dniem 1 lipca 1926 rozparcelowana. Podania o osady i parcele, ostemplowane i na przepisanych formularzach należy skierować do 5 paździe̜rnika br. do Pow. Urzędu Ziemskiego w Jarocinie.

* **Ksiądz Narcyz Putz**, z Bydgoszczy były proboszcz w Mądrem, otrzymał prezentę na probostwo św. Wojciecha w Poznaniu. Instalacja już nastąpiła.

— **Nakło.** W tych dniach podczas burzy spadł tutaj grad, który zasypał wszystkie ulice miasta tak, że musiano go łopatami usuwać. Jak na wrzesień zjawisko osobliwie.

* **Pracownicy dyrekcji kolejowej radomskiej** złożyli fundusz sto sześćdziesiąt tysięcy złotych na zakup aeroplanu o sile 400 koni parowych, przeznaczając ewentualną pozostałość tej sumy na stypendjum przy politechnice w Warszawie.

* **Z dniem 1 września** 5 złotowe banknoty Banku Polskiego I-ej i II-ej emisji (z lat 1919 i 1924) przestały być prawnym środkiem płatniczym i podlegają, wycofaniu z obiegu. Wycofane banknoty będą w ciągu $^1/_2$ roku wymieniane przez Centralną Kasę Państwową, Kasy Skarbowe oraz Oddziały Banku Polskiego.

* **Niemiłe przepowiednie.** W klasztorze kapucynów w Caulonji, we Włoszech, miano znaleść — rękopis z 1763 r. zawierający szereg interesujących przepowiedni aż do r. 2000. Rękopis przepowiada w r. 1925 gwałtowne trzęsienie ziemi i powodzie, oraz zjawienie się trzech słońc, w r. 1960 pochłonięcie wyspy Sycylji przez fale morskie i zniszczenie Neapolu przez ogień. W 1970 r. zniszczenie Francji i Hiszpanji przez trzęsienie ziemi. W 1990 r. sześć dni trwające zaćmienie słońca i wrzeszcie koniec świata w 2000 r. Pocieszyć się przynajmniej możemy, że nie wielu z nas doczeka tej chwili strasznej.

* **Cud w Lourdes.** Zuzanna Lemaitre, zamieszkała w Montevilliers cierpiała na nieuleczalną chorobę stosu pacierzowego. W czasie procesji w Lourdes p. Lemaitre uczuła nagle straszliwy ból w krzyżach. Sparaliżowane ciało odzyskało władzę. Wkrótce była w stanie poruszyć się, aż wrzeszcie wstała, zaczęła chodzić, czując się zupełnie zdrową. Sprowadzona do biura lekarskiego, była długo i starannie badana przez lekarzy. Lekarze zeznali, że została ona zupełnie wyleczoną.

— **Rozmaitości.** Do londynu zjechał maharadża (książe) hinduski z pakunkiem, który obejmuje „tylko" — 300 kufrów. Przeważna część kufrów zawiera suknie jego żony. Ma ze sobą dwóch kucharzy i srebrne naczenia stołowe. Orszak książęcy liczy żonę, trzy damy dworu, 10 pokojówek i lokajów, 2 adjutantów i 2 olbrzymich stróży haremu.

Wyciąg z „Orędownika Urzędowego № 37.

— We Wrześni odbędzie się (targowisko) dnia 22 października 1925 r. o godz. 12-tej w południe przetarg koni remontowych.

Wobec tego że powiat tutejszy z powodu stwierdzonej zarazy stadnicznej należy do obwodu obserwacyjnego wymagać będzie komisja remontowa by sprzedawcy przy przedstawieniu do sprzedaży koni w dniu 22 października 1925 r. przedłożyli świadectwo zdrowotności urzędow. lekarza weterynaryjn. stosując się do obowiązującego w powiecie tut. rozporządzenia wet. pol. ogłoszonego w Orędown. Urzędowym nr. 10 str. 25.

— Rozporządzenie Ministra Skarbu w sprawie opłat za paszporty na wyjazd zagranicę.

Na zasadzie artykułów 1 i 4 ustawy z dnia 17-go lipca 1924 r. w sprawie opłat za paszporty na wyjazd zagranicę (Dz. U. R. P. 69 poz. 672) zarządza się co następuje:

A) Oprócz opłat, przewidzianych w art. 3 ust. z dnia 17 lipca 1924 r. w sprawie opłat za paszporty na wyjazd zagranicę, ustala się opłaty:

a) za paszport zagraniczny 500 zł
b) za zezwolenie na ponowny wyjazd 500 zł
c) za paszport wielokrotny (na wielokrotne przekroczenie granicy w obie strony bez obowiązku każdorazowego uzyskania zezwolenia na ponowny wyjazd) 1 500 zł
d) za ulgowe zezwolenie na ponowny wyjazd dla wyjeżdżających w celach handlowych i przemysłowych 25 zł,
e) za ulgowe zezwolenie na ponowny wyjazd dla wyjeżdżających w celach przewidzianych w art. 3 ustawy z dnia 17 lipca 1924 r. 20 zł,
f) za paszport żeglarski (śródlądowy), wydany przez władze administracyjne I. instancji województw: warszawskiego, poznańskiego, pomorskiego i przez Komisarjat Rządu na m. st. Warszawę 3 zł.

B) Robotnikom i osobom udającym się w celu pracy zarobkowej, oraz emigrantom kontynentalnym należy wydawać paszporty bezpłatne na mocy zaświadczenia państwowych urzędów pośrednictwa pracy, emigrantom zaś zamorskim na mocy zaświadczeń Urzędu Emigracyjnego. Emigranci tak kontynentalni jak zamorscy winni oprócz tego przedstawić zaświadczenie władz odnośnego urzędu skarbow., względnie inspektora skarbowego, że nie zalegają w opłacaniu podatku.

— Państwowe Nadleśnictwo Oborniki sprzedaje z wolnej ręki za ostemplowanym wnioskiem oraz na licytacji każdą ilość sosnowych szczapów i wałków opałowych loco las. Licytacje odbywają się regularnie co dwa tygodnie w czwartki począwszy od dnia 10 września br. w sali p. Narożyńskiego w Obornikach od godz. 9,30 rano.

Odległość zrębów od stacji kolejowej wynosi od 2—11 klm., a dostawa 1 m³ opału kalkuluje się zależnie od odległości — na 1,50 zł — 4 zł.

Trzęsienie ziemi.

Rzym. Dnia 11. bm. nastąpiły w Toskanji trzy trzęsienia ziemi, których ogniskiem było miasto Rocca San Casciano, gdzie zawaliło się kilka kominów i zarysowało kilka kamienic.

O bezpieczeństwo granic.

Warszawa, 12. 9. Między Włochami, Austrją, Czechosłowacją i Polską toczą się rozmowy w sprawie rozszerzenia paktu bezpieczeństwa. Włochy dążą do tego, aby Austrja wyrzekła się połączenia z Niemcami wzamian za pomoc gospodarczą Czechosłowacji i Włoch.

Posiedzenie Komitetu Ekonom. Rady Ministró[w]

Dnia 11. bm. odbyło się posiedzenie Komite[tu] Ekonomicznego Rady Ministr. pod przewodnictwe[m] premjera Grabskiego i przy udziale przewodnicz[ą]cego delegacji polskiej do rokowań handlowy[ch] z Niemcami, dr. Prądzyńskiego. Omawiano spraw[y] pozostające w związku z rokowaniami handlowem[i] z Niemcami i ustalono ostateczne instrukcje d[la] delegacji polskiej. Dnia 12. bm. delegacja wyjecha[ła] do Berlina. W składzie delegacji nie zaszły żadn[e] zmiany.

Pretensje niemieckie.

Genewa, 12. 9. Rozmowa pomiędzy ministre[m] Skrzyńskim, a prezesem delegacji niemieckiej d[o] rokowań handlowych z Polską p. Levaldem, doty[czyła] wznowienia rokowań polsko-niemieckich [w] dn. 16. bm. P. Levald miał oświadczyć, że o il[e] Polska nie przyzna praw osadniczych kupcom niemieckim, nie zmieni ustaw celnych, oraz nie wstrzym[a] „prześladowań" obywateli niemieckich w Polsce, m. in. optantów, natenczas pertraktacje zostaną zer[wane].

Pertraktacje o gdańskie targi.

Zarząd Targów Gdańskich prowadzi ożywion[e] rokowania z miarodajnymi czynnikami w Polsce celem przekształcenia Targów gdańskich na polski[e] Targi Eksportowe. Toczą się pertraktacje o udzia[ł] Polski w Targach Gdańskich w wysokości 50 proc. i o stosunek Polski do Gdańska. Przynajmnie[j] 50 proc. wystawców musiałoby być z Polski. Dotychczasowe pertraktacje zapowiadają pomyśln[y] rezultat. Definitywna decyzja zapadnie w przyszłym tygodniu.

Wiadomości urzędu stanu cywilnego

W czasie od 31 sierpnia do 6 września 1925 r. zgłoszono 11 urodzeń z tych: 5 z miasta i 6 ze wsi; zawarto 1 ślub, spisano 7 zapowiedzi; zgłoszono następujące zgony: Marjanna Przybylska z domu Kaczmarek wdowa z Obłaczkowa 87 lat, Stanisław Nawrocki mistrz obuwniczy z Wrześni 87 lat, Józefa Ogrodowczyk służąca z Gniezna (zmarła w szpitalu powiatow.) 21 lat, Jadwiga Cieślakowa z d. Szeszuła żona rzeźnika z Wrześni 24 lata.

W czasie od 7 do 13 września 1925 r. zgłoszono: 7 urodzeń z tych: 4 z miasta i 3 ze wsi; zawarto 2 śluby; spisano 2 zapowiedzi; zgłoszone następujące zgony: Antonina Górna z d. Cieślikówna wdowa z Wrześni 73 lata, 4 miesiące i 24 dni, Stefan Kneblowski syn robotnika z Wrześni 14 dni, Jan Bandurski gospodarz z Gorzyc 80 lat, Ludwik Szablikowski mistrz obuwniczy z Wrześni 88 lat, Michał Głowacki syn robotnika Gozdowo-Młyn 2 dni, Józefa Głowacka z d. Kawecka żona robotnika Gozdowo-Młyn 24 lata, Stanisława Dzieciuchowiczowa z d. Zimniewiczówna z Wrześni 51 lat i 10 miesięcy.

Zgubiono
w niedzielę, dnia 13. bm. na szosie Września-Biechowo **papiery ogrodnicze, wykaz osobisty i świad. poboru wojskowego** na nazwisko
Bernard Kaczmarek
ogrodnik
Żerniki, poczta Września.
Uprasza się łaskaw. znalazcę o zwrot za wynagrodzeniem.

Wielebnemu Duchowieństwu, Dowódcy 68 p. p., Korpusu Oficersk., Towarzystwom oraz wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę ojcu naszemu śp.
Ludwikowi Szablikowskiemu
weteranowi z 1863 r.
składamy na tej drodze serdeczne
Bóg zapłać!
Rodzina.
Września, 12. 9. 1925.

Ogłoszenie!

Lista płatników państwowego podatku przemysłowego jest wyłożona do publicznego wglądu w biurze podatkowem w ratuszu pokój nr. 7 w czasie od 15-go września do 13 października 1925 r. w godzinach służbowych przedpołudniowych.

Września, dnia 11 września 1925.

Magistrat
L. dz. 6203/25 II. w z. Konieczny.

Ogłoszenie!

Zgodnie z przepisami § ustęp 4 rozporządzenia III. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 16. VIII. 1924 do ustawy z dnia 11. VIII. 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych Dz U. R. P. nr. 82 pozycja 790 wykłada się projekt preliminarza budżetowego wrzesińskiego powiatowego związku komunalnego na rok rachunkowy 1926 w terminie **od 16 do 23 września br.** włącznie w biurze Wydziału Powiatowego pokój 16 do publicznego wglądu.

Września, dnia 11 września 1925 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
L. dz. 3666/25 I. Charkiewicz.

Obwieszczenie!

Z dniem 1. 6. 25 wprowadzone zostało w życie rozp. Ministra Robót Publicznych z dn. 20. V. 25 (Dz. Ust. R. P. 55 poz. 397), które reguluje ruch kołowy na drogach publicznych na całem terytorjum Państwa Polskiego. Wyżej określonem rozporządzeniem został również ustanowiony jednolity format kart rowerowych odmienny od dotychczasowych kart kołowników.

Wobec tego unieważniam niniejszem wszystkie karty noszące napis „karta kołowników" i wzywam mieszkańców miasta Wrześni, którzy rowerów swoich używają, ażeby stare karty kołowników zamienili na ważne karty rowerowe najpóźniej

do dnia 20 września 1925 r.

Karty rowerowe wydaje się petentom na ich ustną lub piśmienną prośbę za opłatą administracyjną w wys. 1 zł po stwierdzeniu tożsamości osoby i przekonaniu się, że proszący o wystawienie karty rowerowej jest dokładnie obznajmiony z przepisami o ruchu na drogach publicznych zawartemi w rozdziale III rozp. z dn. 26. 6. 24 regulującego używanie i ochronę dróg (Dz. Ust. R. P. 61 poz. 611) i w dziale „F" rozp. Ministra Robót Publ. i Min. Spr. Wewn. z dn. 6. III. 22 i o ruchu samochodów i innych pojazdów mechanicznych (Dz. Ust. R. P. 65 poz. 587). Odebrać można karty rowerowe w godzinach urzędowych w tut. urzędzie policyjnym ratusz pokój 4. W stwierdzonych wypadkach niewymiany starych kart kołowników w wyżej określonym terminie tj. do dnia 20-go września włącznie traktuje się osób jeżdżących na rowerach tak jakby karta rowerowa wcale nie istniała i pociąga się winnych do odpowiedzialności karnej.

Dalej opiewa wyżej wymienione rozporządzenie, że każda osoba jeżdżąca na rowerze na drogach publicznych winna być zaopatrzona w **imienną kartę rowerową**. Osoby jeżdżące na rowerach, nie będąc w posiadaniu kart rowerowych, podlegają karze porządkowej oraz niezależnie od tego o ile osoba przytrzymana nie jest w stanie udowodnić, że posiadany rower jest jej rzeczywistą własnością na temże nastąpi tymczasowe obłożenie aresztem rower.

Podając powyższe do publicznej wiadomości, wzywam mieszkańców tut. miasta do ścisłego przestrzegania obowiązujących w tym kierunku przepisów gdyż niezastosujących się pociągnę do surowej odpowiedzialności.

Września, dnia 4 września 1925 r.

Urząd Policyjny
L. dz. 5220/25 III. w z. Konieczny.